

ליל ליל

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

איפה חוגגים ל"ג בעומר?

ל"ג בעומר הוא חג הגאולה. הילולת רשב"י היא הזמן שבו כל יהודי חוגג את הקשר והאהבה שלו עם ה'

כמה היא ראויה והאם וכמה לקבל אותה. לבסוף, כל תפילה מתקבלת, אבל לפעמים מדובר במסלול ארוך ומפותל. לא כן תפילה שכל מטרתה היא התפילה בעצמה. תפילה שכזו אינה שייכת למדת המלכות אלא לספירת הכתר, והיא נקראת 'תפילה בבחינת חוטם'. התפילה הזו

איך יהודי ואיך מקום בעולם, שהאור הזה אינו שייך אליו, רק לפתוח את הלב ולתת לו להתמלאות מאותו אור.

שכל כולה רצון וגעגוע, מעוררת מידות הרחמים, ואינה זקוקה לשום מערכת ואף אינה נבדקת בשום מבחן. כל כולה היא שיחה אישית נוכח פני ה', ללא התערבות או נוכחות של שום גורם נוסף. ייחוד מרגש מאין כמותו.

אורו של משיח

משיח כשיגיע, יכבוש את העולם כולו ללא יריה אחת. ללא הסכמים והפסקות אש - רק באמצעות הנשק הסודי הזה ששמו 'תפילה בבחינת חוטם'. משיח יאיר בלבו של כל יהודי, שיש משהו שממש מחכה לו, ורוצה להיפגש אתו. ומי זה שמקבל הזמנה כזו ואינו נענה? וכאשר עוד יהודי ועוד אחד נפתחים לקשר שכזה, נהיה עולם של השראת השכינה, עולם של טוב ועונג ושולם, אז מי צריך מלחמות.

אנו מצפים לישועה, ובינתיים הגאולה כבר מאירה. רשב"י הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל, גם בזמן הגלות. הוא מסר את נפשו כדי לגלות את פנימיות התורה, שהיא אורו של משיח. כל יהודי מרגיש קשר לרשב"י גם אם אינו מבין מילה וחצי בקבלה, כי לא מדובר בקבלה אלא בגאולה. גאולה שאומרת: יש רחמים, יש אהבה, ויש רצון. רק תבוא. מחכים לך.

ל"ג בעומר הוא חג הגאולה. זה היום בו הסתלק רשב"י וגילה את עומק מידות הרחמים. ההילולא שלו היא הזמן שבו כל יהודי חוגג את הקשר והאהבה שלו עם ה', ולהגאל. אין יהודי ואין מקום בעולם, שהאור הזה אינו שייך אליו, רק לפתוח את הלב ולתת לו להתמלאות מאותו אור. אשרינו מה טוב חלקינו בהילולא דבר יוחאי.

אחד הדברים המרכזיים בחייו של יהודי, היא התפילה. התפילה מלווה את היום, את השבוע, ואת כל הזמנים והמאורעות. בבוקר, בצהריים ובערב. בשבת ובחג - יש לנו תפילות קבועות שתקנו לנו, ולזה מוסיף כל אחד משלו כיד ה' הטובה עליו; תהלים, תיקון חצות, בקשות שונות, ותפילות מהלב.

שני סוגי תפילות ישנם. האחת - היות ויש לי צרכים, ואני מאמין בה' יתברך שהוא זה שמנהיג את העולם ואותי, לכן הוא הכתובת עבורי לבקש ולקבל את אותם צרכים. במקרה שכזה, הצרכים הם המטרה, והתפילה איננה אלא אמצעי כדי להגיע לאותה מטרה: שיהיה לי את מה שאני צריך.

אבל יש עוד סוג של תפילה: היות ואני מאמין בה' יתברך, ובאהבה שלו אלי, אני חפץ ומשתוקק לשהות בקרבתו ולשאוב לקרבי מאותה אהבה. איך עושים את זה? אה, יש לי צרכים, ואני יכול להשתמש בהם כדי לבוא ולדבר עם ה'. במקרה שכזה, התפילה היא המטרה, והצרכים אינם אלא אמצעי כדי להגיע לאותה מטרה, שאוכל לדבר ולבלות עם אבא.

תפילה לבעל החוטם

תפילה זו מכונה בשם 'תפילה לעני'. ומבואר בזוהר הקדוש שזאת היא התפילה החשובה ביותר, וכל כך למה? מפני שהעני כל כך שבור, שכבר אינו מבקש כלום אלא רק מחפש לפני מי לשפוך שיחו, ולהתעטף עמו בשברון לבו. וכשהוא בוחר לעשות זאת מול ה', כל מטרתו היא רק שה' יקשיב לו ויהיה אתו יחד.

כשבא אותו עני להתעטף עם ה' יתברך בתפילתו, אף הוא כנגדו 'מעטיף' את כל שאר התפילות, כלומר דוחה אותם הציידה, ואומר: אין לי בעולמי כביכול כי אם אותו עני ותפילתו, והוא מתעטף עמו יחד, ואין לך שעה יפה מזו בה עומדים האב והבן מחובקים ובוכים יחד בקרבה ואהבה. בוודאי שלתפילה כזאת יש גם תוצאות, אבל זה רק בנוסח, המטרה הושגה כבר בעצם התפילה.

התפילה היא מדת המלכות, שהיא הספירה השביעית והאחרונה. זו היא התפילה הרגילה שבה יהודי בא לבקש את צרכיו. תפילה שכזו צריכה לעבור מסלול ארוך, דרך המלאכים ושערי השמים, והיא נבחנת עד

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אשרינו מה טוב חלקינו בהילולא דבר יוחאי

יום ו' עש"ק. תרכ"ט
אתמול לסנות ערב תהלה לאל באיני מההילולא קדישא בני שחיו, מה אוכל לשער לךם גל יקרת הדבר הזה, אברה בקל לבי להשיר אשך עד שה עזרני, סי איז א פינע חזקה מען מעג פארן נזית התנה נאה, מהו יקרא לטען מארבע פנות העולם לראות הענין הזה, וגל חקר האמונה קדושה שיש לכל אחבי שחיו בזה. באים אנשים מקצה ארצות וגם משערקעטיגע היו כמה אנשים מקבדים, ומקפדים הון וב, ואינם בוכים פלל רק שמחים פל הילולה. וגל המניעות שיהיה היום פה על ענין הנסיעה הזאת לא היה מעולם, פי יוד הנשם שני ימים רצופים נבי, וביום ל"ג בעומר בבקר השכם בתוך שטף הנשם התחילו אנשי צפת לסוע לשם. מה אומר לך, לא האמנתי פי יספר לי, אם לא ראיתי בעיני נסעו אנשים נשים וטף והנשם שטף אותם, וכל הדבר היה קלא שמחה לגל חביבת הדבר הזה. והיה מקום לנטס בתוך המדרש, ומקודם אמר פל אהוד פל מה שובלבו, ונשכחו הרבה דמעות מקירות לבם, ואח"כ בעה"ת גדלה השמחה עד לשמים, והיה קלינעט ופאג נפליש ויהו מתגלחים שקורין פה תאלאקין, והענין הזה הוא דבר נפלא, פי יש להם שירים לזה ומקדים עם הילדים בתנועות נפלאים. ממש פלחה נפשי בגעם הדבר הזה. והילדים דפה המה מהפמים נפלאים לא נראה קזאת, מעשיו רבי שמעון. ואנכי תהלה לאל יכתיי לעמד אצל הציין ממש ואמתי התפלה הק' שלנו שפתיסדה על תקן קדשונה, ונשאתי עיני למקום ונתתי שוב והודיה לקניו יד אשך איש פערפי זקה לעמד ביים הזה על צין שולו תק. ופרשתי שיחי מקירות לבי, ואח"כ קדתי בה' הרבה בשמחת לבבי. יצחק בן מוהר"ת

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	יום	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר
שבת	טו	כא	קא	כט:	ב		
א	טז	כב:	קב	ל:	ג		
ב	יז	כג:	קג	ל:	ד		
ג	יח	כד:	קד	לא:	ה		
ד	יט	כה:	קה	לא:	ו		
ה	כ	כו:	קו	לב:	ז		
ו	כא	כז:	קז	לג:	ח		

עיון התורה והפניית ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה ד' - ח"ב תורה ד'

מותר לי לתת צדקה?

רבינו אומר שיחה מאלפת ביותר: בזכות מה זוכים לביטול תאוות ממון? - בזכות הצדקה!

ומה אני רוצה לומר בזה? שגם לגבי מצוות הצדקה צריכים רחמי שמיים מרובים.

הרי צריכים לתת צדקה. חייבים לתת צדקה. אבל הרי אנחנו לא יודעים כמה בדיוק לתת. חומש? מעשר? ובפרט לשאלה זו צריך הרבה יישוב הדעת: כמה מותר לי לתת צדקה? כמה אני יכול לתת לעניים?

נמצא, כי גם לגבי מתן צדקה צריך שיקול דעת נכון.

כללו של דבר: דבריו של רבינו בהקשר ליישוב הדעת ולעניין ההתבודדות - חשובים כל כך, עד שבלעדיהם לא ניתן לעשות שום דבר בעולם, היות וזה מציין דרך כזו שעל ידה אני מגלה שדברים מסוימים אני דש בעקבי, וגם הם אסורים... ואני כלל לא העליתי על דעתי שאלו מעשים אשר לא יעשו!

רבינו אומר בתורה נ"ו: בהסתרה יש שתי בחינות. יש הסתרה, ויש הסתרה שבתוך הסתרה. הסתרה פירושה, שאי שם אני עדיין יודע שהדבר אסור, אלא שזה 'נעשה לו כהיתר'. אומר רבינו שזה נקרא 'הסתרה'. ואילו 'הסתרה שבתוך הסתרה', פירוש הדבר: שהוא בכלל כבר לא יודע שהדבר אסור. הוא לגמרי לא יודע שהוא חולה, ואם כן הרי הוא לא יתרפא לעולם, שכן אף פעם לא ינסה לקחת תרופה כלשהי, שהרי אינו יודע שזה מחלה.

ולכן אכן מתכוון רבינו בתורה ל': 'לעשות תשובה על עוונות שאינם יודעים לו' - הרי הוא לא יודע? אלא שייקש מהשם יתברך שזה יתגלה לו! שהוא כן יידע! שהעניינים יתבהרו אצלו לדעת שהדבר אסור!

אין אנו מדברים את כל הדברים האלה על מנת להכניס ח"ו מרה שחורה בלבו של אדם... אנו רוצים רק להזכיר את הציווי של רבינו "להיזהר ולהישמר לא לנגוע בפרוטה של הזולת". הציווי של רבינו היה להשתדל ליישב את הדעת כל יום! והרי כך אומר רבינו: "מה שבני אדם רחוקים מהשם יתברך הרי זה אך ורק מפני שאין להם יישוב הדעת". לא מתיישבים בדעתם - אז לא שמים לב...

פיוט 'בר יוחאי' - כיסופים להמשיך אור

להתגלות אור הצדיקים, וכפי הגעגועים אליהם כך מתקשרים לאורם הגדול, וכמובא במעשה הנורא שסיפר רביז"ל (ז' בעטלערים - סיפורי מעשיות מעשה ג'ג), שבשעת החתונה היו מתגעגעים להביא את הבעטלערים הצדיקים, ותיכף שהתגעגעו אליהם, היו מתגלים אליהם ואומרים הנה אנו כבר כאן בחתונה.

ג] הפיוט הזה מעורר מהשינה

דבר פלא הוא שהניגונים ששרים לכבודו דרשב"י מעורר אפילו את הקטנים מתרדמתם, ורואים בחוש שמקבלים חיות חדשה בניגונים אלו, כי שמו הקדוש של הרשב"י 'שמעון' מרומז בפסוק 'עיר וקדיש מ'ן ש'מיא נ'חית', כי רשב"י הוא בסוד 'עיר וקדיש' - שמעורר את עם ישראל מתרדמתם, להכניס בהם חכמה אלוהית, וכמו שהבטיח שלא תשתכח תורה מישראל (ליקו"ה נזיקין ה').

ד] הזמר נקרא על שם אביו - יוחאי

שם אביו הקדוש 'יוחאי' רמז בסופי תיבות של הפסוק "כי לא תשכח מפ'י זרע'ו", כי על ידי זרעו של יוחאי לא תשכח התורה. ואולי לכן הפיוט הזה בשבחו של רשב"י נקרא דייקא על שם אביו 'יוחאי', בשביל לעוררנו שגדולת הרשב"י המתגלה בזמר זה, אינו רק לדבר בשבחו של רשב"י, אלא בשביל לעורר אותנו שכל ענין הרשב"י הוא בשביל שלא ישכח התורה מאיתנו, שהרי ההבטחה הוא על שם זרעו של יוחאי, ועל כן מזמרים 'בר יוחאי' לעורר ההבטחה בזכות זרעו של יוחאי.

א] להמשיך תורה חדשה ע"י משבחים את הצדיק

מובא בליקו"מ (סי' קכ"ו) "בכל מקום ששבחו החבריא את רבי שמעון בן יוחאי על שגלה להם סוד נפלא, תמצא שאחר כך אמר להם עוד חידושי תורה". וכאשר אנו עוסקים לשבח את הצדיק, אפשר לזכות להתגלות חדשה בתורתם - השגה חדשה באור ה'.

כאשר משבחים ומפארים את הצדיקים, לשיר ולזמר לכבודם, מתרומם לנו הדעת, לצאת משכחה ומקטנות, מתחזקים אנו באמונת חכמים אמיתית, ומתחדשים בתקווה לחיים אחרים לגמרי, (ליקו"מ סי' כ"ט).

ובפרט כאשר מדובר על התנא האלוהי רבי שמעון בר יוחאי, שהבטיח שלא תשכח תורה מישראל, על ידי שנתקרב לאור תורתו הקדושה. וכיון שאנו בסכנה גדולה של שכחה, צריכים אנו להתקשר אליו מחדש, להזכיר לעצמנו שיש אור כזה בעולם שעל ידו נתחדש בקיום התורה.

ב] געגועים להמשכת אור הצדיק

בזמר ששרים לכבודו של רשב"י אין כוונתנו רק לפאר את גדולת הצדיק ומעלותיו. אלא בעיקר באים אנו לשיר ניגונים שישגלו לכל אחד שהנה יש עצה לנפשו, לכל מצב באשר יהיה, עצות שירוממו את המח מכל המחשבות והבלבולים להתחיל עבודת ה' כראוי בהתלהבות וחיות פנימי.

זה עיקר סגולת היום הקדוש - ל"ג בעומר, לעורר כיסופים וגעגועים

נצור לשונך הלכות לשון הרע

פרסום לשה"ר לתועלת [להרחיק השומעים ממנו, להחזירו מדרך הרעה, או להציל העשוק] מותר רק ע"ז תנאים, ואם חסר אחת מהם אסור לספר, אפילו אם הנפגע מפציר בו שישפר מיהו הפוגע. ואלו הן בקצרה: א. שהמספר ראה המעשה בעיניו, ולא ששמע מאחרים. אא"כ נחקרה עדות בבי"ד, או הודה החוטא, או ע"י דברים ניכרים, ובכה"ג צריך לפרט שלא ראה המעשה בעיניו. ב. שהמספר יודע שע"פ תורה נחשב הדבר לחטא בוודאי, ולכן צריך שידע כל הרקע של המעשה, כי פעמים שבפרט אחד, הכל משתנה. ג. שהמספר קדים תחילה להוכיח את החוטא. ויש בתנאי זה פרטים רבים ואכמה"ל. ד. שלא יגדיל החטא יותר ממה שהיה. וכן לא ישמיט פרטים שיכולים ללמד זכות. ולא יבליט פרטים המחייבים ביותר. ה. שיכוון באמת רק לתועלת, ולא מתוך שנאה או הנאה ח"ו. וכן ישקול היטב אם אכן יפיק התועלת הרצויה. ו. שאין שייך לבא לתועלת בלי הסיפור. ז. שלא יחייב הסיפור את החוטא יותר ממה שבי"ד היו מחייבים אותו.

ובשביל זה מתו עשרים זא רבנא אכף תלמידי רבי עקיבא בימי העומר, על שלא נהגו כבוד זה בזה ולא היה ביניהם אהבה. ורבי שמעון בר יוחאי היה התקון שלהם, על כן אמר: אכן פהיביתא תלמידי: ליקוטי הלכות, תוספת ד, יא

הליכות

שיחות ומנהגים

ספירת העומר

שְׁלוֹמֵינוּ בֵּין הַהֲתַעֲרוּרוֹת שְׁבֻרָאֵשׁ הַשְּׁנָה לְבֵין הַהֲתַעֲרוּרוֹת שְׁבֻרָאֵי תֵּיבּוֹת שֶׁבְּאַמִּירַת סְפִירַת הָעוֹמֵר, הִיא בְּזֵאת, שְׁבֻרָאֵשׁ הַשְּׁנָה הִיְתָה הַהֲתַעֲרוּרוֹת בְּאַיִתְפָּסְיָא, וּבְסִפְרֵי הָעוֹמֵר בְּאַיִתְגַּלְיָא: יְמֵי הַסְפִירָה הַקְדוּשִׁים הוֹלְכִים לְפָנָיִךְ וְכוּ, עַל יְדֵי הַמְצִיָּה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, יְכוּלִין לְהִיּוֹת בְּאַמִּתְּ אִישׁ פֶּשֶׁר כְּרָצוֹן רַבְּנֵי ז"ל, שָׂאָה יְסוֹד גְּדוֹל בְּהַתְקַרְבוֹת לְרַבְּנֵי, כְּמוֹ שְׂרָאֵינֵי בְּעֵינֵי שְׁמַעְיָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת מְמֹשׁ בּוֹקֵעַ וְקוֹיֵעִים: (תַּמְיַי דְּרַךְ מִכְּתַב צ"א)

גְּדוֹל הַהֲתַעֲרוּרוֹת שְׂתָהּ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעַת קִיאַם מִצִּוַּת סְפִירַת הָעוֹמֵר הִיא לְאִין שְׁעוֹר, בְּפֶרֶט בְּלִיל סְפִירָה הָאֲחֻזָּה, שְׂחִי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְשִׁתְּפִים זֶה בְּתַפְלֵתָם מְאֹד לְטַהֲרֵנוּ מְקַלְפֹּתֵינוּ וְטִמְאֻתֵינוּ וְכוּ, וּבְסִפְרֵים שְׂבַעַת שְׂחִינֵי לְרֵאשֻׁנוּ הַחֲסִידִים הַקְּדוּשִׁים מְמַלְא שְׁבִלְטָא הַלֵּא הַרְבֵּי מְגַדְלֵי לִטְוֹאָה וְחִבּוּרֵי רַבֵּי בְּרוּךְ אֲפֻרִים בְּעַל הַמְּחַבֵּר 'בְּאַבִּי הַחַל' לְעִיר בְּרִסְלָב, וְשִׁמְעוּ אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּשֵׁם בְּעַת סְפִירַת הָעוֹמֵר, הַתְּפִלָּא וְאָמְרוּ זֶה לְזֶה: 'אִם הֵם (בְּהַתְּפַנֵּם) עַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ) יוֹלִים לְעֵשׂוֹת כְּזֶה עֵסֶק וְעָנִין מִסְפִּירַת הָעוֹמֵר, בְּרֵאֵי שֵׁשׁ פָּאָר מְשֻׁהָ, וְקָבְלוּ מִזֶּה עוֹד תְּקַרְבּוּ רַב לְהַתְּקַרְבוֹתָם:

העריק שהפך לחסיד

מצא השען און קשבת לכל צרותיו וספקותיו, הפכו אותו במשך הזמן לחסיד ירא שמיים בכל ליבו. לא פעם ראוהו בוכה בתפילתו בדמעות שליש, ובפרט בעת השתטחותו על הציון הקדוש. אבל בעוד ניסן הפך לחסיד מובהק, לא כך היו הדברים בתוככי ביתו פנימה; זוגתו לא הסכימה לצעוד עמו בדרכו החדשה. הוא ניסה לקרבה, אך הפער הלך והתרחב. לשיא הגיעו הדברים, כאשר הביע את דרישתו שתתחיל לכסות ראשה כנדרש על פי ההלכה. דרישה זו החריפה את היחסים בנייהם וגרמה להתלהטות הרוחות, עד כדי כך שהיא מצאה לנכון לבקש עזרה מאת אחיה הבריונים שהתגוררו בעיר טפליק. האחים ביררו מי הוא זה העומד מאחורי המהפך שחל בבית אחותם, ועד מהרה הגיעו למסקנה כי רבי לוי-יצחק הוא האחראי לכל השינויים והדרישות שנשמעים מפי גיסם ניסן חדשים לבקרים.

בניסן היה שען במקצועו, את פרנסתו השיג ממכירת ותיקון שעונים בטפליק, עיר מגוריו. רחוק היה מחיי תורה ומצוות, אולם בנפלאות ההשגחה התקרב לחסידי ברסלב באומן. הדבר החל כשנרדף מטעם הצבא. משום שהיה אדם בריא וחזק, ביקשו לגייסו, אך הוא סירב להקריב את מיטב שנותיו בשורות הצבא הרוסי, הסתתר ונחשב לעריק. כדי להתחמק מזרועות הצבא, החליט לברוח לאומן, השוכנת לא הרחק

דברים היוצאים מן הלב.
החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל

מטפליק. איכשהו שמע על הקלויז של חסידי ברסלב, שם מקבלים כל אדם בסבר פנים יפות, ובחר להסתתר שם. חסידי ברסלב באומן, רגילים היו לראות פנים חדשות המופיעות מפעם לפעם בבית מדרשם, גם כאלה שאינם שומרי תורה ומצוות. לפיכך לא דקדקו ולא חקרו יתר על המידה בזהותו של האורח החדש, גלוח הזקן ובעל החליפה המחויטת, שקבע את מושבו באחת מפינות ה'קלויז'. ניסן בחר להסתתר במקום זה באקראי, אך בהדרגה, החלה להיכנס בליבו יראת שמיים טהורה.

אבל המנוחה לא נמשכה זמן רב. המידע על מקום מחבואו הגיע בדרך כלשהי לאנשי הצבא, ואלו פנו לחסידי ברסלב בדרישה: "ניסן השען אינו משלכם. הוא לא חסיד אמיתי אלא מתחזה. הסגירו אותו לדינו!".

אבל לחסידי ברסלב היו תוכניות אחרות עבור ניסן; בתבונה התחמקו מאנשי הצבא ולא אבו להסגירו, בפרט כשראו בעיניהם כי הטענה ש"אינו חסיד" עומדת להתבטל מאליה... בכל פעם שנערכו חיפושים אחריו, דאגו להסתירו מבעוד מועד. הדיבורים הנלהבים ששמע השכם והערב מפי החסידים, ובפרט מפי רבי לוי-יצחק בנדר, שאצלו

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ז' שיעור כ"ג
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

לעשות חנוכה הבית גם אחר החורבן

ומעת אשר הרב בית מקדשנו אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו. ומשה רבנו עליו השלום, שידע כל זאת על פן מסר נפשו על ישראל, ובקש "סלח נא לעון העם הזה" וכו', כי ידע שבוהו החטא תלוי חרבו הבית, שהוא פולל כל החטאים פנ"ל. ומשזכה לפעל בקשתו מזה נעשה בחינת חגת הבית, בחינת חגכה, הפך חרבו הבית.

וכן כל אחד פפי מה שזוכה לפעל בקשת סלח נא ביום הכפורים, שעל ידי זה נתתקן פגם חרבו הבית, כמו כן נעשה בחינת חגת הבית, בחינת חגכה. נמצא שחגכה נעשה על ידי סלח נא פנ"ל. ועל פן רמז משה רבנו, עליו השלום צרוח חנוכה בפסוק סלח נא כי סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה וכו' הוא ראשי תבות חנוכה פי חגכה נעשה על ידי סלח נא וכו' פנ"ל.

כשמשה רבינו מסר נפשו על ישראל והמשיך סליחה ומחילה [בדרך שנתבארה לעיל אות ב-ג], פעל על ידי זה את התיקון בדרך שתאיר הסליחה גם לנשמות שנפלו לעוונות, לשליימזלקיי"ט, לרוח שטות, אכלו שלא בקדושה, ואיבדו את הארת הדעת, שבדרך הטבע אין להם תיקון.

לכן פעל משה רחמים למעלה ובמסירות נפשו המשיך להם דרך שהשי"ת ימחל להם על עוון זה, ויזכו להמשיך דרך של בית המקדש אפילו אחר חורבנו, והוא כח של 'חנוכה', כלומר, שיוכל האדם לחנוך לו בית המקדש אפילו בזמן הזה ובמקום שהוא שם, והוא כח ההתחדשות, להכנס מחדש לבחינת בית המקדש כמו שיתבאר להלן. וכשם שבני חשמונאי המשיכו את אור החנוכה גם בעת שהתגברה על ישראל טומאת יון 'ההחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל' (בראשית רבה ב, ד) - גם אז הוא יכול למצוא את פח השמן להאיר את אור בית המקדש, וכמובא באריז"ל שבכח נסח חנוכה המשיכו בני חשמונאי כח להאיר את אור היחוד הנורא הנקרא נר, גם בליכה שהמלכות יורדת למטה, וכן הוא בכל אדם שגם כשהגביר על עצמו בעוונותיו את הרוח שטות ואיבד את ממשלתו, גם אז יוכל להאיר דעת זו.

הקדמה לביאור ענין בית המקדש

אף על פי שביאר רבינו את כל ענין בן ותלמיד, פרנסה ואור הפנים, חזר כאן לבאר את הכל להורות איך הכל מרומז בסוד בית המקדש דווקא, כדי להודיע איך יוכל האדם להמשיך תיקון זה גם אחר שאיבד את כל סדר זה שנתבאר, בנפלו לרוח שטות ונכנס לאכול בשליימזלקיי"ט בלי ממשלה, כאן מודיע דרך איך להמשיך מחדש את סדר תיקון זה בדרך של חנוכה בית המקדש בימי הגלות.

בית המקדש כלול מבן ותלמיד

וכן כל החביונות הנ"ל כלם כלולים בבית המקדש, כי בית המקדש כלול מבחינות בן ותלמיד, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית טז) 'למה נקרא שמו הר המוריה, שממנו הוראה ויצאה לישראל' - זה בחינת תלמיד, גם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש שיר השירים על פסוק 'ערשנו רעננה'). 'למה נקרא שמו חדר המטות שעל ידו פרים וקרבים ישראל' - זה בחינת בן.

בית המקדש נקרא מצד אחד 'מוריה' על שם ההוראה, שממנו הוראה יוצאת לישראל וכמובא בדברי מוהרנ"ת (ברכת הפירות ה, יג ועוד) שמשם יצאה הוראה פשוטה במשנה ברורה והלכה ברורה, שגם בזמנים שנעלמת התורה ידע האדם דבר ברור וקצר, שהשי"ת אתו עמו ואצלו, גם בזמן שאינו יכול לעלות בדרכים של אהבת ה' ויראתו, יאיר לו דרך איך להתחזק עם יהדות פשוטה, לזכור שהשי"ת מתענג מכל מצוה ומכל מחשבה דיבור ומעשה שעולה ממנו. כמו שנתבאר שבית המקדש הוא מקום שבו חוזר האדם להשי"ת אחר

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

רבי שמעון היה 'עירני'

בעבודת ה'.

מהיכן זה נלמד?

תשובה לחידה הקודמת:

איזה דבר "גדול מאוד" אנחנו צריכים? נמצא שגם מה שצריכין שיהיה שלום בין אדם לחברו והוא גדול מאד. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הוא גם כן רק בשביל התקלית הנצחי לעולם הבא. ליקוטי הלכות, נזיקין ד, יח

הזוכה: יוסף חיים סטופניצקי בית שמש
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

איין בלעטל

אור העצה מה'דף היומי' בספרה'ק' ליקוטי הלכות'

שבת קודש - דף ק"א

מהו העצה לחלישות הרעת לאחר החטא?
עמלק רוצה להעלים שם ה' לגמרי ר"ל, ומשום כך לא די לו להפיל לפגם הברית, אלא בעיקר להחליש שלא יוכלו לקום ולשוב. וע"כ דייקא אחר שאדם נפל הוא מוסיף להכותו ולהעלים ממנו אור הצדיק. כי יודע שכל זמן שאור הצדיק מאיר, אזי אפילו אם נפל מחוץ למחנה, עדיין יש תקוה לקום. וע"כ לאחר החטא הוא מתאמץ להרחיקו מהצדיק.

יום ראשון - דף ק"ב

מהו העצה להסתרה שבתוך הסתרה?
'הסתרה שבתוך הסתרה' היא הסתרת 'הידיעה' - שכלל אינו 'יודע' שיש דבר שמוסתר ממנו. ותחילת ההמתקה, הוא כח ההבחנה, לדעת שיש איזה אור שמוסתר ממנו. והוא קול הכרוז שיוצא בכל לילה בשעת חצות. ולכן בחצות יש להתעורר לעבודתו יתברך, הן בעסק התורה להמשיך דעת על עצמו, והן בהתבודדות ותיקון חצות ליישב דעתו ולעורר ההבחנה האמיתית על כל ההסתרות שנעשה עמו במשך היום.

יום שני - דף ק"ג

מהו עיקר מלחמת היצר?
כאשר רוצה להיכנס לעבורת ה' ולהילחם ביצה"ר, לא די ללחום בתאוות עצמם, אלא בעיקר לתקן החילוף של הלב מלך והבן שפחה, והיינו ליישב דעתו מי הוא ומה שמו באמת, ובכך ימנע מעצמו ממילא הרבה מלחמות ונפילות. כי אם יידע האדם שהוא בן מלך, לא היה שום רע נדבק בו, כי בנשמה ישראלית לא שייך אצלה עוון כלל, וכל העוונות הם רק מחמת שאינו יודע מי הוא באמת, ונדמה בעיני עצמו כבן שפחה.

יום שלישי - דף ק"ד

אם מה שחסר לי הוא עוד ידיעות?
נדמה שאלו הרחוקים מעבודת ה', הם רחוקים מחמת שחסר להם ידיעת האמת ממציאיות ה' ומקדושת התורה, אך האמת היא שחסרה להם האמונה בגדולת

נשמתם, ולכן כאשר אדם רוצה להתעורר בעבודת ה', היסוד הראשון לפני כל דבר הוא להוסיף עוד ידיעות של מוסר, אלא בעיקר להתחזק להאמין בעצמו ובכוחות שיש לו מצד יקרת נשמתו.

יום רביעי - דף ק"ה

מהו הסיבה שאין מתעורר האדם לצעוק לה?
כל הצעקות שדוד המלך היה זועק לה' שיצילוהו מהחילוף, הוא דייקא מחמת שהאמין בעצמו שהוא בן מלך אמיתי, עד כדי כך שהוא בעצמו אמר לה' 'שמרה נפשי כי חסיד אני', ודייקא מחמת שידע מקומו האמיתי אצל ה', היה ממילא מתעורר בזעקה לה', שיש שונאים שרוצים להחלישו.

ולכן הסט"א מתגברת על האדם שלא יידע כלל שהוא נפש יקרה, ומכניס בו חלישות הרעת וספיקות שמא באמת הוא בן שפחה, וכך ממילא מסכים לריחוק ואינו מתעורר אפילו לא לצעוק לה' על החילוף.

יום חמישי - דף ק"ו

האם יש תקווה לברר ולדעת את האמת?
יכול האדם להשתוקק לה', אך בפועל אינו מתקרב, מחמת ריבוי השיטות והדעות בעבודת ה', וכל אחד אומר שאצלו האמת, עד שמתניאש ואומר שא"ל לברר את האמת. ולכן אנו מברכים בכל בוקר 'הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה', היינו שאנו מברכים את ה' על כך שבודאי נתן לנו כח הבחנה בלב, שאם נחפש אמת באמת בלי הרצון לנצח, בודאי נוכל להבחין בין אמת לשקר.

יום שישי - דף ק"ז

מהו המושג 'צדיקי אמת'?
החילוף בין הצדיקים הוא לא רק בכמות ואופן העבודה שלהם, אלא בעיקר כפי בירור האמת שלהם בהשגת המציאות האמיתית של ה'. ועל שם זה נקראים בשם 'צדיקי אמת', שכל עבודתם הוא בבירור האמת יותר. ועל כן כל אחד כפי התקרבותו אליהם וכפי שמושיג את האמת הנמצאת אצלם כך זוכה לברר את עצמו מהחילוף ולהשיג את האמת של ה'.

מושגים בתורה ה' תניינא

השגות

מזונא דנשמתא

אכילה דקדושה היא כוללת את כוחות הגוף בחיות הנשמה, מפני שתפקיד הגוף הוא להעלות את שמנוניותו וכוחו אל המוח ע"י הנשימה של הריאה, וכל כח הדעת הוא מן האכילה. וכל זמן שמאיר ומתגלה החיות שיש בנפש על ידי התגלות הכבוד, אזי יודעים ומכירים נפשות ישראל שכל עניינם הוא הנשמה וכל עסקיהם הוא להחיות הנשמה, ואזי המח השכל הוא בשביל הנשמה ובאופן של ריח ויראת ה', אבל כח הטבע והנחש הערום מנסים להגביר שוב חטא עץ הדעת שיחשוב האדם שרק חיות גופו הוא צורך האכילה והשתיה, ויפול ע"י להרגשת חיות הטבע. ועל ידי כח הצדיק שמעורר ומחיה נשמות ונפשות ישראל, חוזר חיות הרגשת הקדושה בקדושת האכילה שהם נפלאות הריח דקדושה.

שנכשל בעוון, מביא את הבהמיות לקרבן, ועל ידי זה מסלק ממנו את הרע.

ומצד שני נקרא 'חדר המיטות' - כלומר מקום ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בגילוי נורא שנמשך על כל ישראל עד שכולם 'פרו ורבו על ידו', וכמו שדרשו חז"ל שקודם בית המקדש לא היו ישראל אלא כארבע רבבות, ואחריו היו מגבת ועד אנטופרס לכד שישים רבוא עיירות וכל אחת מוציאה כפליים כיוצאי מצרים. כי בבית המקדש היה האדם מקבל דעת נוראה שעברה בגילוי נורא מאב לכן עד שכל אחד גילה דעתו לבנו בריבוי נורא, וכך היה מתרבה מדור לדור [וי"ל שנקט ענין זה שהוא המשכת הקדושה והרוחניות לתוך הגשמיות ממש בבחי' עליונים למטה, ודו"ק, וביתר עומק יתבאר שהוא התחברות הגבורות והחסדים בסוד היחוד, שאי אפשר להתחדש בבחי' בן, אלא כשהוא מחיה את זמני הגבורות ומתחזק לעסוק במצוות מעשיות וכדו'].

וזה שמודיע כאן, שגם אחר שנפל לחטא עדיין יכול להמשיך מחדש את הארת הדעת בדרך של 'בית המקדש', כלומר, שתחזק בכל כוחו להמשיך את הדעת, הן בבחינת תלמיד, שאף על פי שאינו יכול לקבל את הארת הדעת בשלמות בדרך של אספקלריא המאירה, בכל זאת מחפש את תמצית הארת הדעת בפשטות, שיאיר לו הוראה פשוטה למעשה, שידע שהש"ת אתו עמו ואצלו ומשעשע בו מאד. ויחד עם זה יאיר לו הארה עמוקה יותר של דעת בדרך של פריה ורביה, להגדיל את עבודתו, לקבל דעת וכח איך לאכול יותר ויותר בקדושה, איך ללמוד יותר בהתמדה ובדבקות הבורא, וכן הלאה כמו שנתבאר לעיל.

הארות המקיפים נמשכים בבית המקדש

ועל בן בית המקדש במקום הגרן (שמואל ב' כ"ד) - זה בחינת פרנסה שנקשר על ידי קלילות בן ותלמיד פנ"ל.

בית המקדש נבנה במקום שהיה בו גורן התבואה של ארוונה היבוס, כי בבית המקדש נמשך הפרנסה לכל באי עולם, כלומר שירד הדעת של איה ומלא באופן שמחיה את האדם למעשה, ויכול לחיות ממנו ממש. וביתר עומק יתבאר שהגורן הוא המקום שבו אוסף האדם את תבואת השדה לברור אותה ממאכל בהמה למאכל אדם (כמובא בפאה פ"ה מ"ח ועוד). שזה ענין האכילה כמו שנתבאר שהוא לרדת למקום של עולם הזה והתגברות התאוות, ולאכול שם את אכילתו בדרך של 'מאכל אדם', לשמור שם את הדעת להוציא ממנה השגות ברורות למעשה של חיים טובים [ופנימיות הענין מתבאר בזו"ק (תרימה קכח): שהגורן הנקרא בלשון ארמי אדרא - עיגול, והוא סוד המשכת הרחמים להמשיך שפע עליו ונורא בשלמות היחוד, ומצד שני הגורן הוא בגי' הר"ן שהוא ענין המתקת הדינים שבגרו"ן (כמובא בע"ה שער כח פ"ה), נמצא שאחר שביאור את כלליות סוד בית המקדש הוסיף לבאר את סוד מקום בית המקדש, שנבנה על מקום המשכת הרחמים העליונים לתוך הדינים, שהוא כלליות עליונים ותחתונים].

וזה שמודיע כאן את כח משה רבינו שהמשיך כח התחדשות אחר שכבר נפל, ועל ידי זה המשיך האדם על עצמו את הארת הדעת של משה רבינו בדרך של בן ותלמיד, וכאן מודיע שעל ידי זה יוכל לשוב לחגור מתניו לאכול בקדושה, לקנות מחדש את מקום אכילתו והמשכת השפע שלו מארוונה היבוס ולהעלותו עד שייבנה מאכילתו בית המקדש ממש, לייחד קודשא בריך ושכינתיה, ולהמשיך שפע דעת ופרנסה.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכוון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"מ סי' ד' - לקו"ת סי' ח' יש לפנות: yofamattar@outlook.co.il : 03617116, באישיש שלוחה 6, בלשר"ק שלוחה 5, לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי בקול הלשון.

תורה של גלות

מלשון להעלות וכמו שכתוב 'הריעו נס בכל הארץ', כלומר שמכל הדברים הגשמיים והארציות הכי גדולה תדע לך שגם שם הש"ת נמצא, וזה הסוד שרשב"י הבטיח שהתורה לא תישכח מישראל, כי החיפוש אחרי התורה בכל מצב זה סוד ההצלחה כדי שהתורה לא תישכח מישראל.

ובדרך זו יש לפרש ע"פ מה שכתב האור החיים הק' על הפסוק 'אם בחקותי תלכו' שאדם שרוצה שהתורה תתקיים בו לא יעמוד על מקומואלא יזהר תמיד ללכת עוד ועוד, ו'לתלכו' הכוונה כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ד) 'היו גולה למקום תורה', שאם אדם רוצה שהתורה תתקיים בידו הוא צריך ללכת ולעזוב את עירו ואת מקומו, ואכן אנו רואים שקניין התורה הוא דווקא כשהלכו בגולה, וכמו שדרשו חז"ל (סנהדרין כד.) על הפסוק 'במחשכים הושיבני' - זה תלמוד בבלי, כי דווקא בחושך זכו להמשיך את התורה שזה נקרא 'תלמוד בבלי' הבלול מכל חלקי התורה בגילוי נורא. וכמו שכ' התוס' (סנהדרין שם ד"ה בלולה) שאחד הטעמים שהגמרא נקראת 'תלמוד בבלי' הוא כיון שזה בלול מהכל ממקרא וממשינה ומתלמוד, רואים שלהתחדשות התורה זכו דווקא כשהלכו בחושך ובגולה.

וזה שהודיע רבי שמעון בר יוחאי, שאף על פי שילכו לגלות ותשתכח מהם הלכה ברורה, אבל מי שיתייגע לחפש בכל כוחו את התורה הק', וביותר כשיורד למקום של הבריאה והסתרת העולם, ויכל להעלות את התורה הק' בבהירות והשגה שאין למעלה ממנה. דווקא זו היא היא המישכת התורה.

ידוע מאמר רבינו ז"ל על המחלוקת שנחלקו חכמי ישראל ורבי שמעון בר יוחאי אם תשתכח תורה מישראל (כמובא בשבת קלח:), שרבי שמעון הבטיח שהתורה לא תשתכח וסמך עצמו על הפסוק 'כי לא תשכח מפי זרעו' ורמז זאת בשם אביו, שעל ידי זרעו של אביו יוחאי לא תשתכח התורה. וכן איתא בזוהר הק' (נשא קכד:): 'בהאי חיבורא דאיהו ספר הזוהר יפרקו מן גלותא'.

אכן שם בגמרא (שבת קלח:): הקשו על רבי שמעון ממקרא מפורש שהתורה תשתכח מישראל, ותיצו שכוונת המקרא שלא תהיה 'הלכה ברורה' במקום אחד, אבל 'שכחת' התורה באופן שחכמים חשבו שיהיה זה לא יקרה. ובלקוטי הלכות (הל' גביית חוב מיתומים ה"ג אות ט) מאריך לבאר שאלו ואלו דברי אלוקים חיים, ואכן אע"פ שעל כלליות ישראל הבטיח רשב"י שלא תישכח התורה מכלל ישראל, אבל בפרטיות כל אחד ואחד אדם צריך לעבוד על עצמו ולהתפלל להש"ת שהתורה לא תישכח ממנו ושיהיה מקושר לתורה ויבין את התורה, וזה שאמר רבי שמעון ש'הלכה ברורה' במקום אחד בזמן הזה של 'עקבתא דמשיחא' - לא תהיה.

וביתר הרחבה יש לבאר כי הנה רבינו מביא (בליקו"מ יא, ו) מכתבי האריז"ל ש'הלכה' זה ר"ת 'הריעו לה' כל ה'ארץ', והיא המדרגה התחתונה יותר של התורה, ופשטות כוונת הכתוב 'הריעו לה' כל הארץ' - היא שתכלית הבריאה היא התגלות כבוד ה', ו'הריעו' זה

עומק הפרשה

לספור נקודות באמונה

ועוד נקודה איך הוא מתקרב כרגע להש"ת.

זו היא מצוות ספירת העומר, מיד ששמעו ישראל ממשה רבינו שבצאתם ממצרים יזכו לעבוד את ה' על הר סיני, מיד התיישב כל אחד לעצמו, והחל לספור יום אחר יום, מתי יגיע לרגע זה (כמבואר בר"ן פסחים כח. ד"ה וכי היכי).

ספירה זו אינה ספירה של חיבור מספרים זה לזה, אלא כאדם הרואה את עומק החושך שהוא שרוי בו ואת גודל האור שהוא עתיד לצאת אליו ממוות לחיים ממש, והוא לא מתייאש מלצאת אלא סופר כל נקודה של יציאה ממות לחיים, כל פגיעה, כל מחשבה טובה וכל רצון טוב, גם אם באה אחריה נסיגה והוא לא רואה את עצמו יוצא ממקומו כלל, בכל זאת הוא מונה כל רגע וכל צעד באמונה שלמה שהנה הש"ת הבטיח לישראל שעוד יזכה לעבוד אותו על הר סיני, וכעת הוא יצא משער נוסף של הטומאה לשער של קדושה.

זו הצורה שבה נגאלו אבותינו מטומאת מצרים, וזה הצורה שאנו נגאלים בימינו, כל אחד לגאולתו הפרטית, כל אחד מהמקום שהוא צריך ורוצה לצאת ממנו, אכ"ר.

(ע"פ ליקו"ה הלכות גביית חוב מהיתומים ג, ז)

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתם את עומד התנופה, שבע שבתות תמימות תהינה" (ויקרא כג, טו).

מבאר הזוה"ק (אמור זצ.) שבימים אלו נטהרו ישראל מטומאת מצרים שנתחזה בהם במשך מאתיים ועשר שנים בהם שקעו בארבעים ותשע עשרי טומאה, וכעת שישראל יצאים ממצרים הם שבים להזדכך מטומאה זו, ואכן התעלו בימים אלו בעליה נוראה עד שהגיעו למדרגה נוראה כמלאכי השרת (כמובא בע"ז ה.).

ובפשטות הוא פלא עצום, במה יצאו אבותינו מטומאה לטהרה, איזה מעשה עשו בימים אלו שהזכנו כל כך, לא מצינו שנאמרו להם ציונים מיוחדים לימים אלו, ולא קיימו בהם מצוות מיוחדות כמו שקיימו קודם יציאת מצרים, למול ולשחוט את הפסח במסירות נפש, אלא מצוות ספירת העומר לבדה.

אכן, תמיהה זו היא התשובה, מעליה מהירה זו אנו למדים את הדרך לצאת מהטומאה לטהרה. הדרך אינה רק במצוות מיוחדות, עיקר היא לשבת להשתוק ולכסוף 'מתי אבוא ואראה פני אלקים', לחפש בכל עת עוד נקודה

האם שייך להתגבר על נסיונות בקדושה?

יסוד נורא מצאנו באור החיים הקדוש (ויקרא י"ח - ב') בעניני מלחמת ה'קדושה'.

כלל ראשון: יש 'חשק' ויש 'דצון'. ה'חשק' הוא התעוררות תשוקה בלב. והרצון הוא הבנה בשכל והמת. ולדוגמא ביום תענית, הלב מלא בחשק לאכילה, אבל כיון שבשכל מבין שצריך להתענות מתעורר בו רצון במוחו להתגבר על החשק שבלב. וכשאדם יודע להבדיל בין ה'חשק' שבלב ל'רצון' שבמח, אזי יודע איך להילחם, ואינו מתבלבל מכך שליבו חושק ליצר הרע.

כלל שני: בכל מצוות התורה, נתן הש"ת בחירה להטות ה'רצון' ולבחור בטוב, אף שה'חשק' הרע ממלא את הלב. חוץ מנסיונות ב'קדושה', אשר הלב חומד ואין לאדם שום בחירה לבחור ברצון הטוב, עד שהוא אנוס ר"ל. ועיקר הבחירה בקדושה הוא לשמור שהלב לא יתעורר בחשק, ע"י שיהיה מודאיה אסורה ומכח המחשבה שמדמה ברעיונו מה שראוה. אך לאחר שנפל והסתכל וחשב במה שראוה, כבר אין לו שום בחירה, כי 'חשק' הלב חזק יותר מה'רצון' שבמח.

כלל שלישי: אם אין לאדם 'שום בחירה' להתחזק ברצונו על חמדת הלב כאשר היצר בווער ר"ל. איך אפשר לשוב בתשובה. ולכן מגלה האוה"ח הקדוש, שבאמת משום כך 'גוי' אינו יכול לפרוש מתאוותיו בענינים אלו, כי ה'חשק' בלב חזק יותר מהבנת השכל שיש לו 'רצון' טוב.

אמנם 'יהודי' הוא ענין אחר, ויש לו 'כח' להתגבר על תשוקת הלב בכח ה'רצון' שבמח, אם רק מחבר ומדבק עצמו בנשמה שיש במוחו. כי הנשמה דבוקה תמיד בה' בכל מצב שהוא, ואם יזכיר לעצמו שהשכינה שורה על נשמתו שבמוחו יהיה איך שיהיה, אזי יכול לעורר רצון חזק במוחו שיהיה בכח אותו הרצון להתגבר על חשקו שבלבו, כי אין זה 'רצון' סתם של מחשבה שבמוחו, אלא 'רצון' אלוקי' שהתעורר בקרבו.

נמצאו למדים הוראה נחוצה ביותר בדרכי החינוך לקדושה:

כלל ראשון: לשמור ולהיזהר שלא להביא אותם לידי נסיון ולשמרם מנסיעה למקומות לא טובים, חברים רעים, ומהכלים שהתחדשו בדורנו שהם 'מסכים המבדילים', כי בזה עיקר הבחירה. והגם שהציה"ר גדול וא"א לשמרם לגמרי שלא לראותם יותר, אך בוודאי כל ראייה אסורה מגבירה יותר את הנסיון ולוקח את הבחירה לבחור בטוב.

כלל שני: כאשר הבחור כבר יודע וראוה ר"ל, יש להבין את הנסיון שמתמודד עמו, כי נדמה לו שכבר איבד את הבחירה מצד כוחותיו האנושיים. לא שצריך להצדיק את הנפילות שלו, אבל בהחלט להבין אותו, ולהראות לו שמבינים אותו, ולסייע בעדו להבין את מה שעובר עליו.

כלל שלישי: הדרך 'היחידה' לחזק את כח הבחירה הוא לתת לו להרגיש את הנשמה שבמוחו, לעודד לימוד זוהר הקדוש, ספרי צדיקי החסידות וכו', שרק בכח לימודים אלו יזכה להידבק באור האלוקי השוכן עליו, וכך ממילא לעורר 'רצון' אלוקי' במוחו, שיתן לו הכח להתגבר על תבערת הלב.

